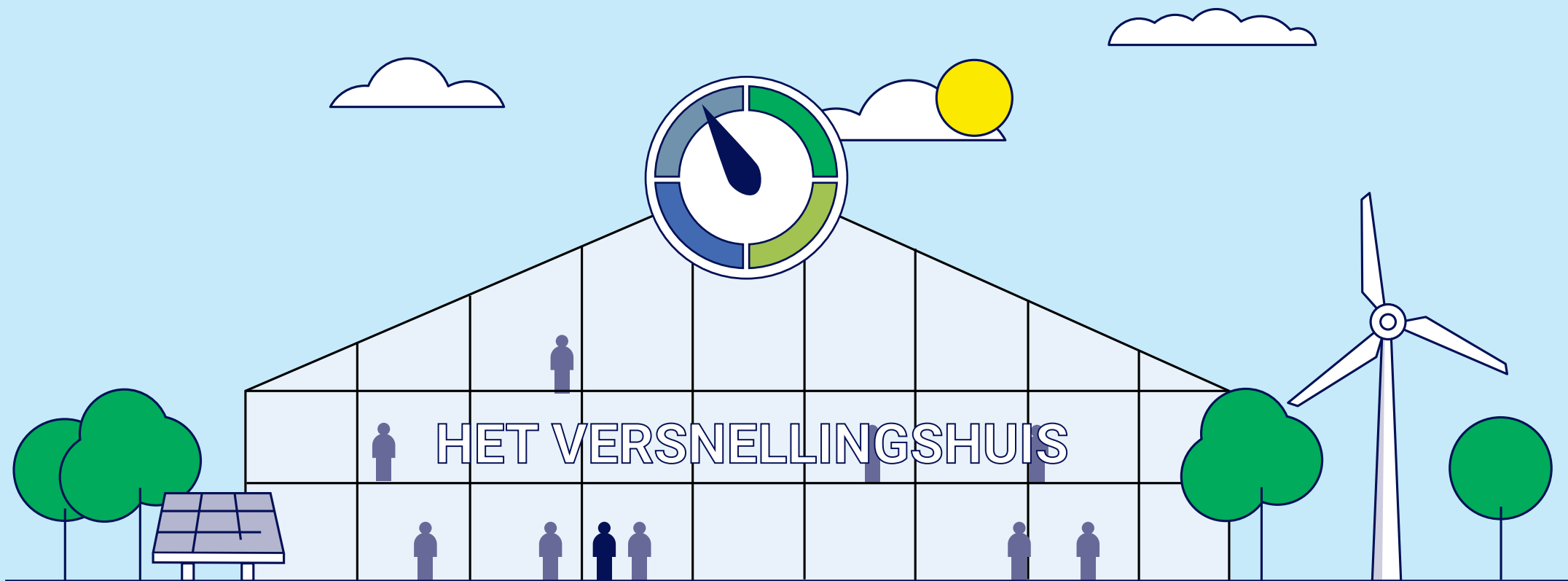

VERSNELLINGSHUIS ENERGIETRANSITIE HAVEN EN INDUSTRIEEL COMPLEX

Jaarverslag 2023

De energietransitie in het haven-industrieel complex Rotterdam versnellen door barrières voor realisatie van projecten weg te nemen

VOORWOORD

Door Anne-Marie Spierings, **Voorzitter Versnellingshuis**

De energietransitie is inmiddels in volle gang. Dat blijkt uit de diversiteit aan initiatieven die in 2023 zijn gepasseerd in het Versnellingshuis. Na decennia van klein onderhoud is de grote verbouwing van Nederland én Rotterdam echt gestart. Maar vele decennia bouwen van regelgeving heeft de vergunningverlening niet gemakkelijker gemaakt. Veel regels zijn ooit opgesteld met een goede reden. Een grote transitie waar nog maar weinig tijd voor is vraagt echter om een nieuwe set regels en een andere aanpak.

Het Versnellingshuis beoogt een stap te zijn in die andere aanpak. Alle relevante stakeholders, van beleid en vergunningverlening tot netaansluiting en financiering, komen samen in het Versnellingshuis HIC. Hier helpen we projecten verder door barrières op het gebied van regelgeving, financiering en vergunningen weg te nemen. Bedrijven kunnen zich aanmelden bij het Versnellingshuis, mits zij gevestigd zijn in het Haven- en Industrieel Complex (HIC) van Rotterdam of een vestiging of investering in het HIC Rotterdam overwegen.

In mijn "Brabantse tijd" had ik graag zo'n Versnellingshuis gehad. Met gepaste trots ben ik nu dan ook voorzitter van het Versnellingshuis in Rotterdam. De actieve betrokkenheid van bevoegde gezagen en het sturen van transparante communicatie van alle betrokkenen inclusief de bedrijven, bevordert soepelere en snellere afstemming tussen bedrijven en overheid. Zo kunnen we samen oplossingen zoeken voor de belemmeringen. Het zijn vaak toch nog twee werelden met hun eigen manier van communiceren, waardoor men elkaar niet altijd begrijpt.

Ik kijk met optimisme naar de toekomst. De transitie gaat niet vanzelf. Maar met de samenwerking tussen regionale partners en ministeries en de initiatieven die elke organisatie vervolgens zelf neemt om de vergunningverlening te versnellen, levert het Versnellingshuis een waardevolle bijdrage aan de zo noodzakelijke versnelling van de energie- en grondstoffentransitie.

HOE WERKT HET VERSNELLINGSHUIS

Bedrijven met een verduurzamingsproject die aanlopen tegen barrières op het gebied van regelgeving, financiering, vergunningen of energie-infrastructuur en daarmee niet terecht kunnen bij de reeds bestaande plekken voor ondersteuning van het project, kunnen zich aanmelden bij het Versnellingshuis. Mits zij gevestigd zijn in het Haven- en Industrieel Complex (HIC) van Rotterdam of een vestiging of investering in het HIC Rotterdam overwegen. Vervolgens bepaalt het Versnellingshuis door middel van een aantal selectiecriteria, of het project in aanmerking komt voor ondersteuning.

De volgende projecteigenschappen wegen mee:

- 1 Mate van impact op de verduurzaming van de industrie;
- 2 Innovatiekracht;
- 3 Kans op succes (in het geval van een innovatief project);
- 4 Politiek / maatschappelijk draagvlak

Daarnaast worden de onderstaande punten ook meegenomen in de selectie:

- 1 Politiek / maatschappelijk draagvlak
- 2 Financiering of onrendabele top
- 3 Onduidelijkheid of vertraging door inpasbaarheid in huidige beleid of vergunningsprocedures
- 4 Inpasbaarheid in het energiesysteem
- 5 Kennis en capaciteitsproblemen bij bedrijven en overheden

TERUGBLIK OP 2023

Wat hebben we gedaan?

Het jaar 2023 was het derde volle jaar van het Versnellingshuis in het Rotterdamse Haven- en Industrieel Complex (HIC). Tot dusver zijn al 25 projecten die bijdragen aan het behalen van de klimaatdoelen succesvol verder geholpen door barrières voor projecten weg te nemen en routes te vinden voor verbetering en versnelling. Ook in 2023 bleken transitieprojecten nog steeds (te) langzaam tot uitvoering te komen. Veel aspecten zijn nog nieuw en bovendien is wet- en regelgeving voortdurend in beweging en lang niet altijd ingericht op een nieuw energiesysteem of een circulaire economie. Naast het versnellen van projecten, intensificeert het Versnellingshuis in algemene zin de samenwerking tussen betrokken partijen.

In 2023 heeft het Versnellingshuis acht bijeenkomsten georganiseerd, gericht op het bespreken en analyseren van in totaal 10 casussen. Zo heeft het Versnellingshuis hulp geboden bij de begeleiding van een chemisch recycling project, waarbij vanuit het Versnellingshuis belemmeringen in het bestemmingsplan met betrekking

tot 'einde afvalstatus' zijn aangepakt. Door deze kwestie aan één tafel te bespreken met vertegenwoordigers van o.a. gemeente, omgevingsdienst, havenbedrijf, provincie en ministerie, hebben we een versnelling van het project weten te bewerkstelligen. Ook zijn er projecten besproken met betrekking tot waterstof, ammoniak, walstroom,

reststromen-verwerking, netcongestie en varende ontgassen. Dit heeft geleid tot versnellingsinitiatieven en besluiten om de projecten verder te brengen.

Waterstof

In het Versnellingshuis was veel aandacht voor waterstof en ammoniak. Besproken zijn een casus met betrekking tot elektrolyse en de uitdagingen van een concreet project gericht op op- en overslag en het kraken van ammoniak. Er zijn meer voorgenomen, vergelijkbare projecten in de haven. Het Versnellingshuis wenst relevante problematiek verder te brengen dan de enkele casus. Opschaling en zo nodig escalatie behoren tot het instrumentarium van het Versnellingshuis.

Circulaire economie

Bij het innemen van reststromen die als hoogwaardige, circulaire grondstof ingezet kunnen worden, lopen bedrijven aan tegen onduidelijke regelgeving. Vaak is onduidelijk wat bedrijven moeten aanleveren en aantonen om de 'einde afvalstatus' toegekend te krijgen. Daarnaast is vaak niet 100% uit te sluiten dat er sporen van Zeer Zorgwekkende Stoffen (ZZS) aanwezig zullen zijn in de in te nemen reststromen. De manier waarop hiermee om te gaan roept

Meer informatie of een project aanmelden?

Versnellingshuis Haven- en Industrieel Complex
E: versnellingshuis@deltalinqs.nl

HET PROCES

ook nog veel vragen op. Tot op heden worden dit type reststromen als afval verwerkt, vaak ook in Zuid-Europa. Op deze manier blijft onze economie lineair en bovendien leidt het tot veel transport en dus CO2-uitstoot. Het Versnellingshuis behandelde in december twee casussen met vergelijkbare problematiek bij het willen innemen van reststromen van kool-waterstoffen. De verwachting is dat dit soort vraagstukken veel meer spelen. Daarom wordt, naast het versnellen van de individuele casussen, ook overwogen om een oplossing te zoeken die breder toepasbaar is voor vergelijkbare projecten.

Walstroom

Het Versnellingshuis verkent mogelijke oplossingen voor knelpunten bij de aanleg van walstroom. De Europese verplichting tot aansluiting op walstroom per 2030 zorgt voor vooruitgang in de realisatie van projecten, maar in de praktijk worden deze projecten geconfronteerd met diverse uitdagingen zoals netcongestie en de business case. In het Versnellingshuis verkennen we oplossingen voor deze uitdagingen, zoals net-neutrale aansluitingen en actieve samenwerking tussen bedrijven.

En verder

Een verbod op varende ontgassen zal in Nederland uiterlijk op 1 juli 2024 van kracht

worden. Deze praktijk, waarbij binnenvaartschepen lading-dampen lozen die in de laadruimte en leidingen achterblijven na het lossen. Dit belast omwonenden, de bemanning van de schepen en het milieu. De implementatie van ontgassings-installaties in de Rotterdamse haven om aan dit verbod te voldoen, staat echter voor uitdagingen op het gebied van vergunningverlening. In 2023 heeft het Versnellingshuis een casus behandeld die stuitte op onduidelijke regelgeving.

Ook de uitdaging van netcongestie kwam diverse malen voorbij, onder andere in relatie tot walstroom en ontgassingsinstallaties. In 2023 zijn onder andere het Projectbureau Rotterdam-Moerdijk (PROMO) en de New Energy Taskforce (NET) opgericht. PROMO is er om te sturen op op elkaar afgestemde planningen van de energie-infrastructuur en de transitieprojecten van bedrijven. Vaak betekent dit stevig sturen op versnelling van de realisatie van energie-infrastructuur en het oplossen van knelpunten hierin. NET helpt bedrijven zoeken naar concrete oplossingen voor netcongestie in de periode totdat het elektriciteitsnet voldoende is versterkt.

VERGUNNINGSLOODS

Wat is het?

De Gemeente Rotterdam hecht groot belang aan het Versnellingshuis en wenst de werking ervan verder te versterken door het faciliteren van een zogenoemde Vergunningenloods: iemand die bedrijven in de beginfase van duurzame projecten ondersteunt bij het wegwijs maken in de wereld van de vergunningverlening van duurzame projecten. In de fase vóór de indiening van de vergunningsaanvraag. De Vergunningenloods initieert daartoe tal van activiteiten, zoals het actief delen van inzichten, het in gang zetten van verbetertrajecten, het informeren over al lopende initiatieven, het betrekken van partijen door het organiseren van workshops of het delen van kennis door middel van lezingen en masterclasses.

De Vergunningenloods werkt als een schakel in het versnellen van het vergunningsproces. De Vergunningenloods wordt hiermee een daadwerkelijke steunpilaar voor bedrijven die hier behoefte aan hebben. In 2024 gaat deze daadwerkelijk van start.

Het Versnellingshuis is een initiatief van:

